

การวิเคราะห์องค์ประกอบและประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่
เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต *

The Factor Analysis and Evaluation of Livable City:
Patong City, Phuket Province

ปรีชาวุฒิ กีสัน และ ไพฑูรย์ มนต์พานทอง
Preechavude Keesin and Paithoon Monpanthong
คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
Graduate School of Tourism Management,
National Institute of Development Administration
Corresponding Author, E-mail: preechavude.keesin@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต และ 2) ประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ตามองค์ประกอบ การเป็นเมืองน่าอยู่ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักใน พื้นที่เมืองป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การจัดการ พื้นที่สีเขียว การจัดการทางสังคมและความปลอดภัย การจัดการมาตรฐานสถานประกอบการ และการให้บริการ การจัดการสาธารณสุข การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการ

---

* ได้รับบทความ: 28 กรกฎาคม 2568; แก้ไขบทความ: 17 กันยายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 18 กันยายน 2568

อัตลักษณ์เมือง ซึ่งมีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 88.923 2) ผลการประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาทอง จังหวัดภูเก็ต พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$)

คำสำคัญ: เมืองน่าอยู่; องค์ประกอบเมืองน่าอยู่; เมืองปาทอง

Abstract

This research aims to 1) analyze the components of livable characteristics of Patong city, Phuket province, and 2) evaluate the livability of Patong city based on these components. This quantitative study collected data from 400 key stakeholders in the Patong city area, Kathu district, Phuket, using a purposive sampling approach. The research tool utilized was a questionnaire. The statistical methods employed for data analysis included descriptive statistics and inferential statistics, as well as exploratory factor analysis.

The research findings revealed that the components contributing to the livability of the city include environmental management and disaster response, governance management, green space management, social safety and management, standards management for establishments and services, public health management, infrastructure management, and city identity management. The evaluation of livability in Patong city, Phuket province, was found to be at a moderate level ($\bar{X} = 3.39$).

Keywords: livable city; components of livable city; Patong city

1. บทนำ

การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในเขตเมืองมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว โดยองค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าในปี 2050 โลกจะมีประชากรประมาณ 2.4 พันล้านคน หรือคิดเป็นอัตราส่วนในร้อยละ 66 ของประชากร

โลก สำหรับประเทศไทยมีการขยายตัวของความเป็นเมืองมาอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรเมืองประมาณร้อยละ 50 และคาดการณ์ว่าภายในปี 2050 จะมีประชากรเมืองร้อยละ 73 (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2561) ซึ่งนับเป็นความท้าทายสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเมืองในศตวรรษที่ 21 ทั้งในมิติของการจัดการทรัพยากร การวางผังเมือง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเมืองอย่างยั่งยืน

จากการขยายตัวของประชากรเมืองดังกล่าว ทำให้แนวคิดเมืองน่าอยู่ (Livable City) กลายเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมือง โดยแนวคิดเมืองน่าอยู่นี้มีที่มาจากองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ซึ่งแต่เดิมใช้คำว่า Healthy Cities หรือเมืองสุขภาพดี (Surinta, 2018) แนวคิดดังกล่าว ได้รับความสนใจมากขึ้นในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแผนพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ข้อที่ 11 การพัฒนาเมืองและชุมชนที่มีความยั่งยืน (SDG 11: Sustainable Cities and Communities) ซึ่งเน้นการพัฒนาเมืองให้เป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ความเป็นธรรม และเป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับทุกคน (United Nations, 2020) สำหรับบริบทของประเทศไทย แนวคิดเมืองน่าอยู่ได้นำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยถูกบรรจุในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ 20 ปี ประเด็นที่ 6 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนผ่านการพัฒนาเมืองอย่างมีระบบและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) อันเป็นนโยบายสำคัญในการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ส่งผลให้แนวคิดเมืองน่าอยู่ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาเมืองอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา

เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต เป็นพื้นที่ที่มีชายหาดลักษณะโค้งเหมือนพระจันทร์เสี้ยว ด้วยลักษณะทางกายภาพของทรายที่ขาวสะอาดละเอียดทอดยาวประมาณ 3 กิโลเมตร ติดกับน้ำทะเลที่มีสีฟ้าใสสะอาด ส่งผลให้เมืองปาดองมีทัศนียภาพที่สวยงาม จนได้ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองที่มีชายหาดที่สวยงามที่สุดในจังหวัดภูเก็ต เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองปาดองเพิ่มขึ้นทุกปี และกลายเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงระดับโลก ประกอบกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ ส่งผลให้เมืองปาดองกลายเป็นศูนย์รวมของธุรกิจบริการและความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ และกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดภูเก็ต เป็นแหล่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดมากที่สุดของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, อ้างถึงใน ดารณี พลอยจั่น และ ไพฑูรย์ มนต์พานทอง, 2565) อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องของเมืองปาดอง กลับส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองในมิติต่างๆ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านความแออัดของพื้นที่ รวมถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและนักท่องเที่ยว ดังนั้น การประเมินความเป็นเมืองน่าอยู่ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำมาเป็นหลักคิดเพื่อใช้ในการพัฒนาเมืองปาดองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเมืองน่าอยู่ พบว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่ 2) การพัฒนาดัชนีเมืองน่าอยู่ 3) การวางแผนและการจัดการเมืองน่าอยู่ 4) การพัฒนาภูมิศาสตร์เมืองน่าอยู่ 5) การจัดการพื้นที่สีเขียวสู่เมืองน่าอยู่ 6) การประเมินเมืองน่าอยู่ และ 7) การพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน (Lowe et al., 2015; Sasanpour, 2017; Yadav & Patel, 2015; Huong, 2020; Gong & Chen, 2020; Yassin, 2019; จิตราวดี จิตินันทร, 2554; สุวัจชัย เทียงพูนวงศ์, 2564; ดนัย ลามคำ, 2567) แม้ว่าจะมีการศึกษาในประเด็นการพัฒนาดัชนีเมืองน่าอยู่ และการประเมินเมืองน่าอยู่ หากแต่ส่วนใหญ่มีมุมมองเน้นศึกษาเมืองที่เป็นอุตสาหกรรมหลัก ในขณะที่เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต เป็นเมืองสำคัญทางการท่องเที่ยวระดับโลกที่มีการพึ่งพิงรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่กลับพบว่ายังขาดการวิเคราะห์และประเมินความเป็นเมืองน่าอยู่ที่ครอบคลุมในทุกมิติของการพัฒนาเมือง ดังนั้น การวิเคราะห์และประเมินองค์ประกอบเมืองน่าอยู่ของเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่เป็นปัจจัยของการเป็นเมืองน่าอยู่ในบริบทของเมืองปาดอง และการประเมินระดับความเป็นเมืองน่าอยู่ในมิติต่างๆ ตามองค์ประกอบของเมืองน่าอยู่ จะทำให้ทราบถึงศักยภาพของเมืองปาดอง และเตรียมความพร้อมของเมืองในการนำไปสู่การสร้างเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต

2.2 เพื่อประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต ตามองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์และประเมินองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ 1) ประชาชนที่อาศัยในเมืองป่าตองมากกว่า 10 ปี 2) ผู้ประกอบการในเมืองป่าตอง 3) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนกลาง และ 4) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนท้องถิ่น โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองป่าตอง ซึ่งสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพัฒนาการของเมืองป่าตองในฐานะเมืองท่องเที่ยวที่ติดอันดับสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของโลก ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่ไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน แต่ทราบว่ามีจำนวนมากและต้องการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรของ Cochran (1997) ซึ่งกำหนดสัดส่วนของประชากรร้อยละ 60% หรือ 0.60 จากประชากรทั้งหมด กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% หรือ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

3.2 เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมาจากการสังเคราะห์ข้อมูล เอกสาร ตำรา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1-2 เป็นคำถามแบบปลายปิด และตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด มีรายละเอียดดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของผู้ให้ข้อมูล อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่หรือปฏิบัติงานในเมืองป่าตอง เหตุผลที่มาอาศัยอยู่ในเมืองป่าตอง และเหตุผลที่ทำให้ไม่อยากจะอาศัยอยู่ในเมืองป่าตอง ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดการเป็นเมืองน่าอยู่ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2015) รวมถึงการทบทวนงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้สร้างคำถาม ประกอบด้วย จำนวน 48 ตัวชี้วัด และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2.2 การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item-Objective Congruence Index) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ข้อคำถามที่ใช้ได้ต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (วิสาखा ภู่จินดา, 2560) ผลการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

3.2.3 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย ได้แก่ 1) ประชาชนที่อาศัยในจังหวัดภูเก็ตมากกว่า 10 ปี 2) ผู้ประกอบการในจังหวัดภูเก็ต 3) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนกลางของจังหวัดภูเก็ต และ 4) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนท้องถิ่นของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 30 คน โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) ทั้งนี้ ค่าแอลฟาที่ได้จะต้องมีค่ามากกว่า 0.70 เพราะเป็นเกณฑ์ที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลที่ทำการศึกษาดังกล่าวได้มาจากการค้นคว้าเอกสารหนังสือ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือราชการ และเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสาร บทความ จากหนังสือ และสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ เป็นต้น

3.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในพื้นที่เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ได้แก่ 1) ประชาชนที่อาศัยในเมืองป่าตองมากกว่า 10 ปี 2) ผู้ประกอบการในเมืองป่าตอง 3) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนกลาง และ 4) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนท้องถิ่น จำนวน 400 ตัวอย่าง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

3.4.3 การประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตามองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.50 มีอายุช่วง Gen X (เกิดช่วงปี 2508-2523) คิดเป็นร้อยละ 41.50 ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.75 ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการในเมืองปาดอง คิดเป็นร้อยละ 41.50 ประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 40.75 โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อาศัยหรือปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชนเมืองปาดองระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.25 เหตุผลที่มาอาศัยอยู่ในเมืองปาดองมากที่สุด คือ เป็นคนปาดองโดยกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 37.50 และเหตุผลที่ทำให้ไม่ยอมอาศัยอยู่ในเมืองปาดองมากที่สุด คือ ปัญหาการจราจรติดขัด คิดเป็นร้อยละ 21.75

4.2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์เชิงสำรวจขององค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนตัวแปรประมาณ 10 เท่า แสดงว่ามีจำนวนข้อมูลที่มากพอที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) (ยูทธ ไกยวรรณ, 2557) โดยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต ดังนี้

4.2.1 การพิจารณาค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) และค่า Bartlett's Test of Sphericity ของความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์ค่า KMO และค่า Bartlett's Test of Sphericity ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่า KMO and Bartlett's Test of Sphericity ของความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy		.870
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	32,347.565*
	df	1,081
	Sig.	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 แสดงค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) และผลการทดสอบของ Bartlett's test of Sphericity สำหรับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ค่า KMO = 0.870 ซึ่งมากกว่า 0.50 นอกจากนี้ ผลการทดสอบของ Bartlett's test of Sphericity ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐาน โดย H_0 หมายถึง ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน และ H_1 หมายถึง ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน พบว่า มีค่า Chi-Square = 32,347.565 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance) 0.00 แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ปฏิเสธ H_0) ดังนั้น ตัวแปรต่างๆ จึงมีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Factor Analysis)

4.2.2 การสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) และการหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ผู้วิจัยนำตัวแปรความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ทั้ง 48 ข้อ มาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปรด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) จากนั้น จัดตัวแปรให้อยู่ในปัจจัยที่เหมาะสมโดยใช้วิธีการหมุนแกนปัจจัยมุมฉาก (Orthogonal) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) ในการเลือกตัวแปรเข้าไว้ในแต่ละองค์ประกอบ จะพิจารณาจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรเหล่านั้นในแต่ละองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกนแล้ว โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือก โดยพิจารณาจากน้ำหนักปัจจัยที่มีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไปในองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเพียงองค์ประกอบเดียว และพิจารณาค่าความแปรปรวนรวมองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) มากกว่าหรือเท่ากับ 1.0 ซึ่งถ้าพบปัญหาว่าตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักปัจจัยต่ำกว่า 0.30 จะตัดตัวแปรนั้นทิ้ง และถ้าพบปัญหาว่าตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป แต่สามารถถูกเลือกอยู่ในองค์ประกอบต่าง ๆ มากกว่า 1 องค์ประกอบ จะตัดตัวแปรนั้นทิ้งเช่นกัน ซึ่งตัวแปรทั้งหมด 48 ข้อ พบว่ามี 1 ข้อที่มีปัญหาข้างต้น ดังนั้น จำนวนตัวแปรจะเหลือ 47 ข้อ แล้วนำตัวแปรที่เหลือมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปรด้วยวิธีองค์ประกอบหลักอีกครั้ง จนไม่มีปัญหาเกิดขึ้น สุดท้ายจะทำการตั้งชื่อปัจจัยให้สอดคล้องกับตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยนั้น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained) ของข้อมูล (ตัวแปร) ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

Com ponent	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cummu lative %	Total	% of Variance	Cummu lative %	Total	% of Variance	Cummu lative %
1	8.753	18.624	18.624	8.753	18.624	18.624	8.085	17.202	17.202
2	7.677	16.333	34.957	7.677	16.333	34.957	7.705	16.394	33.596
3	6.179	13.148	48.105	6.179	13.148	48.105	6.418	13.656	47.251
4	5.563	11.837	59.942	5.563	11.837	59.942	5.493	11.686	58.938
5	4.387	9.333	69.275	4.387	9.333	69.275	4.513	9.603	68.540
6	3.617	7.695	76.970	3.617	7.695	76.970	3.528	7.507	76.048
7	2.904	6.178	83.149	2.904	6.178	83.149	3.131	6.663	82.710
8	2.714	5.774	88.923	2.714	5.774	88.923	2.920	6.212	88.923

จากตารางที่ 2 แสดงค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained) พบว่า เมื่อเลือกพิจารณาเฉพาะปัจจัยที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) มากกว่า 1 แล้ว ตัวแปรทั้งหมดสามารถนำมาจัดองค์ประกอบได้ทั้งหมด 8 ปัจจัย ซึ่งค่าร้อยละของความแปรปรวนทั้ง 8 ปัจจัย มีค่าร้อยละ 88.923 ดังนั้น ทั้ง 8 ปัจจัย สามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมด 47 ตัว ได้ร้อยละ 88.923 ของความแปรปรวนของความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) พบว่า สามารถจัดองค์ประกอบได้ 8 องค์ประกอบ และได้กำหนดชื่อองค์ประกอบเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ดังนี้ 1) การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ 2) การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล 3) การจัดการพื้นที่สีเขียว 4) การจัดการทางสังคมและความปลอดภัย 5) การจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ 6) การจัดการสาธารณสุข 7) การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และ 8) การจัดการอัตลักษณ์เมือง

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

Factors	Factor Loading	Eigenvalue	Variance Explained
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ		8.085	17.202
1. เมืองป่าตองมีกระบวนการกำจัดของเสียที่จะทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียอย่างเหมาะสม	.973		
2. เมืองป่าตองมีการเตรียมการในการป้องกันและรับมือกับสาธารณภัยและภัยพิบัติ	.965		
3. เมืองป่าตองมีการดำเนินการจัดการฝุ่นหรือมลพิษทางอากาศ เช่น PM 2.5 และการควบคุมมลพิษ	.961		
4. เมืองป่าตองมีการป้องกันและการจัดการน้ำเสียโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	.957		
5. เมืองป่าตองมีระบบการจัดการการระบายน้ำช่วงฝนตกหนักอย่างทันท่วงที	.944		
6. เมืองป่าตองมีการจัดการขยะในสถานชุมชนและประกอบการโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม	.935		
7. เมืองป่าตองมีนโยบาย/แผนงาน/โครงการในการลดและควบคุมมลพิษ	.931		
8. เมืองป่าตองมีการจัดการปัญหาการจราจรติดขัดในเมือง	.928		
9. เมืองป่าตองมีการดำเนินการจัดการขยะจากชุมชนและสถานประกอบการอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทั้งเมือง	.903		
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล		7.705	16.394
1. เมืองป่าตองมีการพัฒนาช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.978		
2. เมืองป่าตองมีการติดตามและประเมินผลกระทบอันเกิดจากโครงการหรือการพัฒนาพื้นที่ที่ดำเนินการไปแล้วของเทศบาลและหน่วยงานภาครัฐ	.971		

Factors	Factor Loading	Eigenvalue	Variance Explained
3. เมืองป่าตองมีการใช้มาตรการทางกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการจัดการหรือแก้ไขปัญหาเมืองอย่างจริงจัง	.954		
4. เมืองป่าตองมีกลไกการตรวจสอบการบริหารจัดการเมืองและบริการสาธารณะด้วยความโปร่งใส	.941		
5. เมืองป่าตองมีการพัฒนากลไกในการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามที่ได้รับร้องเรียนอย่างเป็นระบบและชัดเจน	.936		
6. เมืองป่าตองมีกลไกการตรวจสอบการนำงบประมาณมาบริหารจัดการเมือง	.910		
7. เมืองป่าตองมีกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนที่อาศัยในการดูแลและพัฒนาเมืองร่วมกัน	.888		
8. เมืองป่าตองมีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและการบริการของภาครัฐ	.868		
9. เมืองป่าตองมีการพัฒนาระบบการจัดการความรู้หรือช่องทางการนำความรู้มาถ่ายทอดสู่ชุมชนในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน	.843		
องค์ประกอบที่ 3 การจัดการพื้นที่สีเขียว		6.418	13.656
1. เมืองป่าตองมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.977		
2. เมืองป่าตองมีพื้นที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและสันทนาการในสถานที่เหมาะสม	.976		
3. เมืองป่าตองมีการดูแลรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เพิ่มขึ้น	.971		
4. เมืองป่าตองมีจำนวนสวนสาธารณะที่เพียงพอต่อการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.959		
5. เมืองป่าตองมีการใช้พลังงานทดแทน เช่น โซลาร์เซลล์ที่ผลิตภายในเมืองเพิ่มมากขึ้น	.944		
6. เมืองป่าตองมีนโยบาย/แผนงาน/โครงการในการดูแลสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่างๆ ให้มีความสะอาด โล่ง และสวยงาม	.929		
7. เมืองป่าตองมีการส่งเสริมการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	.906		

Factors	Factor Loading	Eigenvalue	Variance Explained
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการทางสังคมและความปลอดภัย		5.493	11.686
1. ประชาชนที่อยู่อาศัยในเมืองป่าตองมีความร่วมมือและช่วยกันดูแลเมือง	.974		
2. เมืองป่าตองมีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดูแลความปลอดภัยของคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.958		
3. เมืองป่าตองส่งเสริมให้มีการเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันระหว่างชุมชนหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	.955		
4. เมืองป่าตองมีการส่งเสริมความมั่นคงด้านครอบครัว (ส่งเสริมการศึกษา/คุณธรรมและความเอื้ออาทร)	.942		
5. เมืองป่าตองมีการจัดระเบียบหรือส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง	.929		
องค์ประกอบที่ 5 การจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ		4.513	9.603
1. เมืองป่าตองมีการดำเนินการเพื่อดูแล ควบคุมเหตุรำคาญในสถานประกอบการ	.971		
2. เมืองป่าตองมีการป้องกันและควบคุมอาหารในเมืองปลอดภัย โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีมาตรฐาน	.961		
3. ร้านอาหารในเมืองป่าตองมีสุขอนามัยและความสะอาดตามมาตรฐานสุขอนามัยและความปลอดภัยของสถานประกอบการ	.941		
4. เมืองป่าตองมีจำนวนร้านอาหารที่มีมาตรฐานการให้บริการเพียงพอในการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.944		
5. เมืองป่าตองมีการกำหนดเขตพื้นที่ในการอยู่อาศัยและสถานประกอบการกันอย่างชัดเจน	.914		
องค์ประกอบที่ 6 การจัดการสาธารณสุข		3.528	7.507
1. เมืองป่าตองมีจำนวนสถานบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.953		
2. เมืองป่าตองมีจำนวนโรงพยาบาลที่เพียงพอต่อการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.950		

Factors	Factor Loading	Eigenvalue	Variance Explained
3. เมืองป่าตองมีกิจกรรมการส่งเสริมการดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิต และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.924		
4. เมืองป่าตองสามารถเข้าถึงการตรวจสุขภาพ การรักษาโรค การให้ข้อมูลด้านสุขภาพ และนโยบายสาธารณสุข	.901		
องค์ประกอบที่ 7 การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน		3.131	6.663
1. อัตราค่าบริการระบบขนส่งสาธารณะในเมืองป่าตองมีมาตรฐานต่อการให้บริการทั้งประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.891		
2. เมืองป่าตองมีการพัฒนาถนนและรูปแบบการเดินทางที่ครอบคลุม และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้สำหรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว	.886		
3. เมืองป่าตองมีระบบขนส่งสาธารณะที่มีทางเลือกหลากหลายและครอบคลุมในการให้บริการสำหรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวในเมือง	.877		
4. เมืองป่าตองมีระบบน้ำกิน น้ำใช้ในชีวิตประจำวันและสถานประกอบการอย่างเพียงพอ	.866		
องค์ประกอบที่ 8 การจัดการอัตลักษณ์เมือง		2.920	6.212
1. เมืองป่าตองมีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมือง	.984		
2. เมืองป่าตองมีการพัฒนาสถานที่และสภาพทางกายภาพของเมือง โดยรวมที่คำนึงถึงอัตลักษณ์และความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมข้างเคียง	.980		
3. เมืองป่าตองมีความพยายามในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างสมดุล	.964		

จากตารางที่ 3 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน โดยสามารถสรุปค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรในกลุ่มปัจจัย (Factor) ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 17.202 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 1 จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ เมืองป่าต้องมีกระบวนการกำจัดของเสียที่จะทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียอย่างเหมาะสม มีการเตรียมการในการป้องกันและรับมือกับสาธารณภัยและภัยพิบัติ มีการดำเนินในการจัดการฝุ่นหรือมลพิษทางอากาศ เช่น PM 2.5 และการควบคุมมลพิษ มีการป้องกันและการจัดการน้ำเสียโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีระบบการจัดการการระบายน้ำช่วงฝนตกหนักอย่างทันทั่วทั้งที่มีการจัดการขยะในสถานชุมชนและประกอบการโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีนโยบาย/แผนงาน/โครงการในการลดและควบคุมมลพิษ มีการจัดการปัญหาการจราจรติดขัดในเมือง และมีการดำเนินในการจัดการขยะจากชุมชนและสถานประกอบการอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทั้งเมือง โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.973, 0.965, 0.961, 0.957, 0.944, 0.935, 0.931, 0.928 และ 0.903 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 16.394 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 2 จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ มีการพัฒนาช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว มีการติดตามและประเมินผลกระทบอันเกิดจากโครงการหรือการพัฒนาพื้นที่ที่ดำเนินการไปแล้วของเทศบาลและหน่วยงานภาครัฐ มีการใช้มาตรการทางกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการจัดการหรือแก้ไขปัญหาเมืองอย่างจริงจัง มีกลไกการตรวจสอบการบริหารจัดการเมืองและบริการสาธารณะด้วยความโปร่งใส มีการพัฒนากลไกในการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามที่ได้รับร้องเรียนอย่างเป็นระบบและชัดเจน มีกลไกการตรวจสอบการนำงบประมาณมาบริหารจัดการเมือง มีกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนที่อาศัยในการดูแลและพัฒนาเมืองร่วมกัน มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและเพื่อการบริการของภาครัฐ และมีการพัฒนาระบบการจัดการความรู้หรือช่องทางการนำความรู้มาถ่ายทอดสู่ชุมชนในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.978, 0.971, 0.954, 0.941, 0.936, 0.910, 0.888, 0.868 และ 0.843 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการพื้นที่สีเขียว มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 13.656 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 3 จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ มีการสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีพื้นที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและสนามกีฬาในเมืองที่เหมาะสม มีการดูแลรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เพิ่มขึ้น มีจำนวนสวนสาธารณะที่

เพียงพอต่อการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว มีการใช้พลังงานทดแทน เช่น โซลาร์เซลล์ที่ผลิตภายในเมืองเพิ่มมากขึ้น มีนโยบาย/แผนงาน/โครงการในการดูแลสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ ให้มีความสะอาด โล่ง และสวยงาม และมีการส่งเสริมการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.977, 0.976, 0.971, 0.959, 0.944, 0.929 และ 0.906 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการทางสังคมและความปลอดภัย มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 11.686 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 4 จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเมืองป่าตองมีความร่วมมือและช่วยกันดูแลเมือง มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดูแลความปลอดภัยของคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว ส่งเสริมให้มีการเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันระหว่างชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว มีการดูแลความปลอดภัยของคนในพื้นที่ โดยมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและความปลอดภัย มีการส่งเสริมความมั่นคงด้านครอบครัว (ส่งเสริมการศึกษา/คุณธรรมและความเอื้ออาทร) และมีการจัดระเบียบหรือส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.974, 0.958, 0.955, 0.954, 0.942 และ 0.929 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 5 การจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 9.603 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 5 จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ มีการดำเนินการเพื่อดูแล ควบคุมเหตุรำคาญในสถานประกอบการ มีการป้องกันและควบคุมอาหารในเมืองปลอดภัย โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีมาตรฐานร้านอาหารมีสุขอนามัยและความสะอาดตามมาตรฐานสุขอนามัยและความปลอดภัยของสถานประกอบการ มีจำนวนร้านอาหารที่มีมาตรฐานการให้บริการเพียงพอในการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว และมีการกำหนดเขตพื้นที่ในการอยู่อาศัยและสถานประกอบการบันเทิงอย่างชัดเจน โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.971, 0.961, 0.941, 0.944 และ 0.914 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 6 การจัดการสาธารณสุข มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 7.507 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 6 จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ มีจำนวนสถานบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว มีจำนวนโรงพยาบาลที่เพียงพอต่อการรองรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว มีกิจกรรมการส่งเสริมการดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิต และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว และสามารถเข้าถึงการตรวจ

สุขภาพ การรักษาโรค การให้ข้อมูลด้านสุขภาพ และนโยบายสาธารณสุข โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.953, 0.950, 0.924 และ 0.901 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 7 การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 6.663 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 7 จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราค่าบริการระบบขนส่งสาธารณะในเมืองปาดองมีมาตรฐานต่อการให้บริการทั้งประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว มีการพัฒนาถนนและรูปแบบการเดินทางที่ครอบคลุมและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ สำหรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว มีระบบขนส่งสาธารณะที่มีทางเลือกหลากหลายและครอบคลุมในการให้บริการสำหรับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวในเมือง และมีระบบน้ำกินน้ำใช้ในชีวิตประจำวันและสถานประกอบการอย่างเพียงพอ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.891, 0.889, 0.877 และ 0.866 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 8 การจัดการอัตลักษณ์เมือง มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 6.212 มีตัวแปรในกลุ่มปัจจัยองค์ประกอบที่ 8 จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมือง มีการพัฒนาสถานที่และสภาพทางกายภาพของเมืองโดยรวมที่คำนึงถึงอัตลักษณ์และความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมข้างเคียง และมีความพยายามในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างสมดุล โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.984, และ 0.980 0.964 ตามลำดับ

4.3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต ตามองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ตามองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่

องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่	n = 400		ระดับ	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D		
1. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ	3.67	0.59	มาก	3
2. ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	3.71	0.59	มาก	1
3. ด้านการจัดการพื้นที่สีเขียว	3.06	0.58	ปานกลาง	7
4. ด้านการจัดการทางสังคมและความปลอดภัย	3.63	0.56	มาก	4
5. ด้านการจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ	3.29	0.66	ปานกลาง	5
6. ด้านการจัดการสาธารณสุข	2.99	0.48	ปานกลาง	8
7. ด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน	3.08	0.57	ปานกลาง	6
8. ด้านการจัดการอัตลักษณ์เมือง	3.68	0.67	มาก	2
รวม	3.39	0.21	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า การประเมินการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ตามองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการจัดการอัตลักษณ์เมือง ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ และด้านการจัดการทางสังคมและความปลอดภัย ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ ด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดการพื้นที่สีเขียว และด้านการจัดการสาธารณสุข ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA)

ของการเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต สามารถจัดองค์ประกอบได้ 8 องค์ประกอบ และได้กำหนดชื่อองค์ประกอบเมืองน่าอยู่ของเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต ดังนี้ 1) การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ 2) การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล 3) การจัดการพื้นที่สีเขียว 4) การจัดการทางสังคมและความปลอดภัย 5) การจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ 6) การจัดการสาธารณสุข 7) การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และ 8) การจัดการอัตลักษณ์เมือง ในขณะที่ The Economist Intelligent Unit (EIU) (2022) ได้กำหนดดัชนีเมืองน่าอยู่ แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ความมั่นคง 2) การดูแลสุขภาพ 3) วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 4) การศึกษา และ 5) ระบบสาธารณสุขโลก ทั้งนี้ การกำหนดองค์ประกอบเมืองน่าอยู่ของ EIU ให้ความสำคัญกับการวัดผลในระดับมหภาคที่สามารถนำไปวัดผลและเปรียบเทียบได้ระหว่างเมืองในระดับโลก ในขณะที่องค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองปาดองให้ความสำคัญกับการวัดผลในระดับจุลภาค ที่มุ่งเน้นการจัดการเฉพาะเมืองตามบริบทของพื้นที่ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนาเมืองน่าอยู่ไม่สามารถใช้กรอบมาตรฐานเพียงชุดเดียวในการประเมิน แต่ควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของเมืองทั้งในเชิงภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เพื่อให้การพัฒนาเมืองสอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Zachary (1995) ได้อธิบายถึงลักษณะของเมืองน่าอยู่ ควรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานที่ครอบคลุมใน 4 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านนิเวศวิทยา มิติด้านคุณภาพชีวิต และมิติด้านการบริหารจัดการ ซึ่งล้วนเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ อีกทั้ง ยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับจรูญ อรัญวัฒน์ และคณะ (2567) ที่อธิบายว่าความน่าอยู่ของเมืองส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง การกำหนดประเด็นการพัฒนาเมืองน่าอยู่จึงต้องให้ความสำคัญกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ในแต่ละเมือง ซึ่งต้องครอบคลุมในทุกมิติของการพัฒนา ทั้งด้านความมั่นคงปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต คุณภาพสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและรายได้ สังคมและวัฒนธรรม และยังสอดคล้องกับอารีพร เพ็ญเกตุ (2560) ระบุว่า องค์ประกอบการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละเมือง ซึ่งควรครอบคลุมลักษณะที่สำคัญ คือ เมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน และมีการบริหารจัดการที่ดี

5.2 ผลการประเมินความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตองในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ยังมีปัจจัยหลายประการที่ต้องเร่งพัฒนาเพื่อผลักดันให้เป็นเมืองน่าอยู่ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการจัดการอัตลักษณ์เมือง ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ และด้านการจัดการทางสังคมและความปลอดภัย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ตมีจุดแข็งในหลายมิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเมืองน่าอยู่ที่มุ่งเน้นทั้งการปกครองที่ดี และคุณภาพชีวิตของประชาชน (UN-Habitat, 2020) โดยเมืองป่าตองมีกลไกในการพัฒนาเมืองด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง อันเป็นไปตามหลักการสำคัญของธรรมาภิบาล ดังที่ถวิลวดี บุรีกุล (2558) ได้อธิบายไว้ว่าธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารแนวใหม่ที่จะเมื่อนำมาใช้แล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าเมืองนั้นจะได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินการเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาล คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีความโปร่งใส มีสำนึกรับผิดชอบ และมีกฎระเบียบที่จะต้องปฏิบัติร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kakar, Khan, & Khan (2024) ที่ได้ศึกษาแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทยในแง่การพัฒนามือง โดยผลวิจัยระบุว่ามีการนำแนวปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลมาใช้ในทุกระดับของการบริหารจัดการประเทศ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีความเป็นธรรมและสร้างความเท่าเทียมในทุกพื้นที่ จนสามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ ระดับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการเป็นเมืองน่าอยู่ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ ด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดการพื้นที่สีเขียว และด้านการจัดการสาธารณสุข โดยผู้วิจัยเห็นว่า แม้ว่าเมืองป่าตองจะมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ความพร้อมของเมืองยังมีข้อจำกัดในด้านขีดความสามารถในการรองรับ ส่งผลให้การยกระดับเมืองป่าตองสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ยังคงเผชิญกับความท้าทาย สอดคล้องกับการศึกษาของ Moukomla & Marome (2025) ที่ระบุว่า การเติบโตอย่างรวดเร็วของเมืองป่าตองในฐานะการเป็นเมืองท่องเที่ยวทำให้เกิดการขยายตัวทางกายภาพเกินขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่กรอบแนวคิดเมืองน่าอยู่ชี้ให้เห็นว่าการจัดสรรพื้นที่สีเขียวและบริการด้านสาธารณสุขเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของ

ประชากรเมือง (Kwon, et al. 2021) ดังนั้น เพื่อให้เมืองปาดองพัฒนาไปสู่เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐาน การบริการของสถานประกอบการ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และการเสริมสร้างระบบสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นประเด็นที่เมืองปาดองต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิเคราะห์และประเมินองค์ประกอบเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต ได้สร้างองค์ความรู้สำคัญเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ โดยพบว่า องค์ประกอบหลักของความเป็นเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การจัดการพื้นที่สีเขียว การจัดการทางสังคมและความปลอดภัย การจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ การจัดการสาธารณสุข การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการอัตลักษณ์เมือง โดยผลการประเมินความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเมืองตามองค์ประกอบของเมืองน่าอยู่ที่สอดคล้องกับบริบทของเมือง องค์ความรู้จากการวิจัยนี้จึงมีคุณค่าในการประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดเชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาเมืองปาดองให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของพื้นที่ และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ภาพที่ 1. องค์ความรู้องค์ประกอบเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์และประเมินองค์ประกอบเมืองน่าอยู่ เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ได้สร้างองค์ความรู้สำคัญเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ โดยพบว่า องค์ประกอบหลักของความเป็นเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การจัดการพื้นที่สีเขียว การจัดการทางสังคมและความปลอดภัย การจัดการมาตรฐานสถานประกอบการและการให้บริการ การจัดการสาธารณสุข การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการอัตลักษณ์เมือง โดยผลการประเมินความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเมืองตามองค์ประกอบของเมืองน่าอยู่ที่สอดคล้องกับบริบทของเมือง องค์ความรู้จากการวิจัยนี้จึงมีคุณค่าในการประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดเชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาเมืองป่าตองให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของพื้นที่ และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เทศบาลเมืองป่าตอง ควรกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมเมืองป่าตองให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการพัฒนาในมิติต่างๆ อย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และลักษณะทางกายภาพของเมือง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

เทศบาลเมืองป่าตอง ควรดำเนินการ ดังนี้

7.2.1 ผลักดันให้สถานประกอบการเข้าสู่การรับรองมาตรฐานสถานประกอบการในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการให้บริการ ความสะอาด และความปลอดภัย เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการ และส่งเสริมภาพลักษณ์ของเมือง

7.2.2 ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า ประปา และการสื่อสารให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อการขยายตัวของเมือง และควรบูรณาการแนวคิด Smart City ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองเพื่อยกระดับสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ที่มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

7.2.3 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตพื้นที่สาธารณะของเมือง เช่น การสร้างสวนหย่อม สวนสาธารณะ และแนวต้นไม้ริมทาง รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกิจกรรมที่

สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ ตลอดจนสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันพัฒนาพื้นที่สีเขียวในอาคาร เพื่อขยายพื้นที่สีเขียวอย่างทั่วถึงทั้งเมือง

7.2.4 ควรส่งเสริมการพัฒนาและขยายระบบบริการสาธารณสุขขั้นปฐมภูมิ (Primary Health Care) ให้มีความครอบคลุมทั้งในเชิงพื้นที่และกลุ่มประชากรอย่างทั่วถึง โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ แรงงานนอกระบบ และนักท่องเที่ยว ซึ่งมักประสบปัญหาข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ ทั้งนี้ การดำเนินงานควรอยู่ภายใต้แนวความคิดการให้บริการสุขภาพที่เท่าเทียม เป็นธรรม และยึดหลักการเข้าถึงได้ง่ายและมีคุณภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.3.1 ควรทำการศึกษาก่อสร้างภาพลักษณ์ในการเป็นเมืองน่าอยู่ของเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการรับรู้ภาพลักษณ์ของเมือง และร่วมส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเมืองน่าอยู่ให้มีความยั่งยืนอย่างแท้จริง

7.3.2 การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่เมืองป่าตอง ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดภูเก็ต เพื่อผลลัพธ์ในภาพรวมของจังหวัดภูเก็ต อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของจังหวัดภูเก็ตได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตราวดี จูตินันทกร. (2554). *กระบวนการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาตัวชี้วัดเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษาเทศบาลนครสงขลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- दनัย ลามคำ. (2567). บทบาทของชุมชนในกระบวนการจัดทำแผนด้านสุขภาพในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองชน อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 12(2), 51-61.

ดารณี พลอยจั่น, และไพฑูรย์ มนต์พานทอง. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาด กรณีศึกษาหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต.

วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 10(2), 553-567.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2558). ธรรมเนียมปฏิบัติ: กลไกสำคัญในการปฏิรูปเพื่อพัฒนาประเทศ. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

ยุทธ ไถยวรรณ. (2557). การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รจเรข อรัญวัฒน์, สุรตน์วดี นิลวนิชย์, สีชาการณจ์ ศิโพนุณณากาณจ, กุลศิริ กลั่นนุรักษ์, พงศ์พัฒน์ เสมอคำ, จิรต์ถ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา, ... สุพิชัย ลิ้มศิระวงศ์. (2567).

แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่. สืบค้นจาก https://www.ocsc.go.th/wp-content/uploads/2024/06/GP7_แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่.pdf

วิสาชา ภูจินดา. (2560). ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก.

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2561). ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย: ความฝันหรือความจริง. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 ประชากรและสังคม 2561 (น. 1-298). นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (6) ประเด็น พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ. 2561-2580). สืบค้นจาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/181/fileups/180/files/06-พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ.pdf>

สุวัจชัย เทียงพูนวงศ์. (2564). การจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

อารีย์พร เพ็ญเกตุ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นเมืองน่าอยู่ของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

Cochran, W. G. (1997). *Sampling techniques*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

- Gong, F., & Chen, X. (2020). Study on the Evaluation of Ecological Livable City in Anhui Based on Intuitionistic Fuzzy Theory. *In IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* (pp. 1-8). Bristol, England: IOP.
- Huong, N. L. (2020). Management of public space towards livable city: The case of Hanoi, and lessons from Singapore. In *AUC 2019: Proceedings of the 15th International Asian Urbanization Conference, Vietnam* (pp. 291-305). Singapore: Springer Singapore.
- Kakar, A., Khan, A., & Khan, A. (2024). Analyzing the role of governance, ICT, and urbanization on environment in South Asian countries. *Journal of the Knowledge Economy*, 15(1), 2682-2703.
- Kwon, O. H., Hong, I., Yang, J., Wohn, D. Y., Jung, W. S., & Cha, M. (2021). Urban Green Space and Happiness in Developed Countries. *EPJ data science*, 10(1), 1-13.
- Lowe, M., Whitzman, C., Badland, H., Davern, M., Aye, L., Hes, D., ... Giles-Corti, B. (2015). Planning healthy, liveable and sustainable cities: how can indicators inform policy?. *Urban policy and research*, 33(2), 131-144.
- Moukomla, S., & Marome, W. (2025). Tourism-Induced Urbanization in Phuket Island, Thailand (1987–2024): A Spatiotemporal Analysis. *Urban Science*, 9(3), 1-25.
- Sasanpour, F. (2017). Livable City One Step Towards Sustainable. *Journal of Contemporary Urban Affairs*, 1(3), 13-17.
- Surinta, U.P. (2018). *Livable city*. Retrieved from <https://medium.com/umapupphachai/livable-city-cabcf74765bc>
- The Economist Intelligence Unit (EIU). (2022). The global liveability index 2022: Recovery and hardship [White paper]. Retrieved from <https://www.eiu.com/n/campaigns/global-liveability-index-2022/>

- United Nations. (2020). Sustainable Development Goal 11: Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable. Retrieved from <https://sdgs.un.org/goals/goal11>
- UN-Habitat. (2020). World cities report 2020: The value of sustainable urbanization. United Nations Human Settlements Programme. Retrieved from https://unhabitat.org/sites/default/files/2020/10/wcr_2020_report.pdf
- World Health Organization. (2015). Healthy Cities: Good Health is Good Politics. Retrieved from https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/208242/WPR_2015_DNH_004_eng.pdf?sequence=1
- Yadav, P., & Patel, S. (2015). Sustainable city, Livable city, Global city or Smart City: What value addition should smart city bring to these paradigms in context of global south. In *13th International Congress of Asian Planning Schools Association (APSA 2015)* (pp. 1-16). Malaysia: Universiti Teknologi Malaysia.
- Yassin, H. H. (2019). Livable city: An approach to pedestrianization through tactical urbanism. *Alexandria engineering journal*, 58(1), 251-259.
- Zachary, J. (1995). *Sustainable Community Indicators: Guideposts for Local California: The Community Environmental Council*. Santa Barbara, CA: Community Environmental Council.